

PodKRAKOWEM

WRZESIEŃ 2025

RAZEM DLA TURYSTYKI

rozmowa z Tomaszem Jackiem, dyrektorem Instytutu
Zootechniki w Balicach

**75 LAT DZIAŁALNOŚCI
DLA SEKTORA ROLNEGO**

str. 3

**ODKRYJ TURYSTYCZNE SKARBY
POWIATU KRAKOWSKIEGO**

str. 10

**WŚRÓD SKAŁ I WINOROŚLI
- IX JURAJSKI PIKNIK WINNY**

str. 32

Produkt turystyczny nie zna granic

Po wakacyjnych podróżach wzbogacił się o wiele wrażeń, przywieźliśmy ze sobą do domów wspomnienia o miejscach wartych ponownego zobaczenia i o ludziach, którzy pokazali nam swoje okolice, opowiadając o ich historii i dniu współczesnym. Wiemy, że odwiedzający nasz powiat w czasie wakacji także wrócili w rodzinne pielesze z ciekawymi wrażeniami i chętnie do nas wrócą.

W powiecie krakowskim sezon turystyczny nie kończy się jednak z sygnałem pierwszego dzwonka szkolnego. Skały Jury Krakowsko-Częstochowskiej czy doliny potoków dopiero przygotowują się do przybrania wielobarwnych szat. Jesień na Ziemi Krakowskiej jest wyjątkowo malownicza i zaprasza do wycieczek pieszych, rowerowych czy samochodowych.

O takich miejscach, które dają wytchnienie niezależnie od pogody, piszemy we wrześniowym, jesiennym numerze „Pod Krakowem”. Te miejsca, szlaki i atrakcje często leżą w dwóch lub więcej gminach, a turysta w czasie podróży nie zwraca uwagi na administracyjne granice gmin, powiatów czy województw. Dobrze się dzieje, że w naszej części Polski produkty turystyczne są coraz atrakcyjniejsze i coraz bardziej kompletne, uzupełniane małymi i dużymi inwestycjami firm, samorządów, instytucji publicznych i organizacji trzeciego sektora.

Cieszy fakt coraz lepszego zrozumienia potrzeby wspólnego działania dla rozwoju produktów turystycznych i ich promocji. Takie zadanie przyjęła na siebie Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem”, patrząc na tereny wokół Krakowa kompleksowo, jako na obszar wygodnego mieszkania i różnorodnego wypoczynku. Tym goręcej witamy i prezentujemy nowych członków LOT „Pod Krakowem” – Różowe Pole i Winnicę Sajak z Cianowic, Jura Sport Events ze Stoków oraz Stowarzyszenie Winiarzy Jury Krakowskiej z siedzibą w Cianowicach.

Ziemia Krakowska oferuje bowiem szlaki dla spokojnych rodzinnych wojaży, zabytki architektury i przyrody dla koneserów topowych w skali kraju atrakcji oraz miejsca do uprawiania ekstremalnych sportów dla osób łączących relaks z nadprodukcją adrenaliny.

W tym numerze magazynu „Pod Krakowem” przygotowaliśmy prezentację powiatu krakowskiego interesującą dla każdego turysty, nie zapominając o pięknym jubileuszu Instytutu Zootechniki w Bałicach oraz o porcji praktycznych porad dla konsumentów, udzielonych przez Powiatowego i Miejskiego Rzecznika Konsumentów.

Milej lektury!

Jan Bereza

redaktor naczelny

75 lat działalności dla sektora rolnego — str. 3

Start z polotem — str. 6

Odkryj turystyczne skarby powiatu krakowskiego — str. 10

Odkrywaj po swojemu — str. 15

Gdzie kwiaty pachną marzeniami, a wino ma duszę — str. 22

Stosuj zasadę 4P — str. 24

Członkowie LOT „Pod Krakowem” — str. 29

Wśród skał i winorośli — str. 30

Szwedzi kolejny raz atakują zamek Tenczyn — str. 34

**Powiat
Krakowski**

Pod Krakowem – magazyn Powiatu Krakowskiego, egzemplarz bezpłatny

Wydawca: Powiat Krakowski
– Starostwo Powiatowe w Krakowie

Redakcja: Al. Słowackiego 20, 30-037 Kraków
Wydział Promocji i Współpracy

tel.: 12 397 93 13

Zdjęcie na okładce: Strefa rekreacji w Januszowicach, gmina
Stomniki, fot. Robert Krawczyk

Nakład: 4 tys. egzemplarzy

ISSN 2720-4057

Bioróżnorodność i utrzymanie ras rodzimych gwarancją
wysokiej jakości żywności

75 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA SEKTORA ROLNEGO

**Z Tomaszem Jackiem, dyrektorem Instytutu Zootechniki – Państwowego
Instytutu Badawczego w Balicach, rozmawia Jan Bereza**

W Balicach, w liczącym ponad 500 lat pałacu Radziwiłłów oraz otaczającym go kompleksie budynków i zieleni parkowej, prowadzona jest od 75 lat ważna dla sektora rolnego naszego kraju działalność naukowo-badawcza. Czym zajmuje się Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Balicach?

Nasza placówka powstała 1 kwietnia 1950 roku i od początku była jedną z największych jednostek naukowych o zasięgu ogólnokrajowym, bazującą na środowisku naukowym Krakowa, ale też ściągającą do Balic najlepszych pracowników naukowych i współpracując z wybitnymi specjalistami z całej Polski. Instytut Zootechniki posiada status Państwowego Instytutu Badawczego od 23 listopada 2006 roku i obecnie

możemy szczylić się najwyższą kategorią naukową, kategorią A+ w obrębie dyscypliny „Zootechnika i rybactwo”.

Taka kategoria oznacza, że poziom badawczo-naukowy Instytutu Zootechniki został uznany za wiodący w skali kraju. Stawia nas to w szeregu z wyższymi uczelniami, ponieważ dysponujemy uprawnieniami do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie „Zootechnika i rybactwo”. Z doskonałą kadrą naukową prowadzić możemy badania własne i współpracować z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Nasza wielokierunkowa działalność naukowa łączy się z realizacją polityki Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie produkcji zwierzęcej i kształtowania środowiska rolniczego.

W jaki sposób działalność naukowa przekłada się na funkcjonowanie zwykłego gospodarstwa rolnego, zajmującego się hodowlą zwierząt?

Droga od zakładów naukowych do gospodarstwa hodowlanego nie jest długa. W naszych 10 zakładach naukowych, gdzie prowadzimy badania naukowe, prace badawczo-rozwojowe, planujemy wdrożenia, ale także upowszechniamy wiedzę, bazując na aktualnych wynikach, staramy się o zachowanie bioróżnorodności ras i gatunków zwierząt hodowlanych. W praktyce przekłada się to na bieżące i perspektywiczne prowadzenie produkcji bezpiecznej i wysokiej jakości żywności.

W zakresie realizowanych badań naukowych i prac rozwojowych naszego Instytutu są więc zarówno chów i hodowla bydła, koni, owiec i kóz, świń, drobiu i pozostałych zwierząt, ale także badania i analizy związane z jakością żywności. Zachowanie bioróżnorodności to nie tylko utrzymanie czystości ras rodzimych, które od wieków były obecne w Polsce i mają bardzo cenne geny, ale także zagwarantowanie dobrej jakości żywności. Rasy rodzime nie nadają się do masowej produkcji w wielkich fermach, w warunkach dalekich od naturalnych, w zamknięciu i na bazie pasz serwowanych w oborach czy chlewach. Polskie rasy rodzime wymagają warunków jak najbardziej naturalnych, chowu ekstensywnego a nie intensywnego, podobnego do fabrycznej masówki.

Zachowanie ras rodzimych to wielkie wyzwanie w obliczu zalewu rynków rolnych artykułami z „fabryk mięsa”. Zdajemy sobie sprawę z tego, że ochrona ras i gatunków rodzimych pozwala nam jako państwu zabezpieczyć, teraz i w przyszłości, najlepsze jakościowo jedzenie. Zdrowe i zgodne z biologicznymi potrzebami mieszkańców naszego obszaru geograficznego, z naszymi warunkami klimatycznymi. Ponieważ hodowla zwierząt łączy się z koniecznością zapewnienia im dobrych pasz, nasz Instytut Zootechniki zajmuje się także uprawami rolnymi, w tym zbożami, roślinami strączkowymi i oleistymi.

Jako placówka naukowo-badawcza prowadzimy oczywiście działalność edukacyjną i upowszechnieniową, w tym m.in. poprzez organizację targów, wystaw i kongresów oraz działalność wydawniczą.

Ponadto mamy w ośmiu województwach w kraju zakłady doświadczalne Instytutu Zootechniki PIB, które funkcjonują w formie spółek prawa handlowego, stanowiąc bazę badawczo-doświadczalną komórek naukowych. W powiecie krakowskim, w gminie Zabierzów, taką placówkę mamy w Rudawie. Każdy zakład doświadczalny ma swoją misję badawczą i swoją specjalizację obszaru badań. Z tego też wynika rozłożenie ich lokalizacji – najdalej od Balic mamy zakłady doświadczalne w województwach zachodniopomorskim, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim.

Komu w zakresie swojej działalności podlega Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Balicach? W jaki sposób jest finansowana tak szeroka praca badawczo-rozwojowa, naukowa i popularyzacyjna?

Nasz Instytut przede wszystkim realizuje zadania zlecone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Są one określone w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich oraz w przepisach na poziomie legislacji w Unii Europejskiej – w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego oraz Rady UE 2016/1012 w sprawie hodowli zwierząt. Dotacje z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi są głównym źródłem naszych dochodów.

Ponieważ, zgodnie z decyzją Ministra Edukacji i Nauki, Instytut Zootechniki PIB otrzymał najwyższą kategorię naukową, kategorię A+ i prowadzi badania naukowe, otrzymujemy również dotację z tego resortu na badania naukowe, podobnie jak uczelnie wyższe. Niestety, nie w każdej kwestii jesteśmy traktowani jak uczelnie wyższe – planowane przez resort nauki podwyżki wynagrodzeń nie uwzględniają placówek tego typu, jak nasza. W efekcie pracownikom naukowym korzystniejsze warunki mogą zaproponować wyższe uczelnie, a tych w Krakowie i na Śląsku jest dużo.

75 lat Instytutu Zootechniki to ogromny dorobek naukowy i skuteczne wdrożenia, służące rynkowej stabilności i postępowi sektora rolno-spożywczego. Czym może pochwalić się Instytut Zootechniki obecnie?

W tym jubileuszowym roku warto podkreślić, że ponad dwadzieścia lat prac nad zachowaniem bioróżnorodności przekłada się na 89 gatunków i ras, które chronimy. W tej liczbie są 4 rasy bydła, 3 rasy świń, 17 ras owiec, 3 rasy kóz, 37 ras drobiu i 13 ras zwierząt futerkowych. Stosunkowo nowe są nasze prace nad populacjami pszczół – obecnie opiekujemy się pięcioma ich gatunkami. Co ważne, jako Instytut Zootechniki dużo uwagi poświęcamy ochronie zasobów genetycznych poszczególnych ras rodzimych i gatunków. Myślę, że wraz z rosnącą świadomością konsumentów coraz mocniej będziemy doceniać jakość wyrobów spożywczych, uzyskiwanych dzięki tradycyjnym hodowlom i uprawom.

Nasza codzienna praca to zagwarantowanie polskiemu rolnictwu i hodowli dostępu do najnowszych i najpotrzebniejszych technologii, wiedzy i wsparcia, które pozwolą krajowemu sektorowi rolnemu sprostać zmianom w otoczeniu oraz rosnącej konkurencyjności i normalnie funkcjonować w XXI wieku.

Dziękuję za rozmowę

START Z PoLOTem

W ostatnią niedzielę czerwca, w malowniczych plenerach Ojcowskiego Parku Narodowego, oficjalnie rozpoczęła swoją działalność Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem”. Przy tej okazji zainaugurowano również wakacyjny sezon turystyczny w powiecie krakowskim. Był to nie tylko symboliczny początek lata, ale też nowy rozdział w promowaniu regionu jako miejsca przyjaznego, otwartego i pełnego niezapomnianych atrakcji.

Każdy kto spędził czerwcowe niedzielne popołudnie w Ojcowie, miał szansę poczuć atmosferę letniej beztroski, twórczej zabawy, mógł też posmakować lokalnych pyszności i wysłuchać koncertu Weroniki Kozłowskiej w niecodziennym, naturalnym plenerze. Uśmiechy na twarzach uczestników i bardzo duże zainteresowanie wydarzeniem potwierdziły, że aktywne spędzanie czasu na łonie natury to doskonały pomysł na niedzielne popołudnie.

Piknik z PoLOTem był kwintesencją wizji i pomysłu, jaką powiat krakowski i działająca w nim Lokalna Organizacja Turystyczna mają na promocję turystyczną Ziemi Krakowskiej. W programie znalazła się prezentacja wyłącznie lokalnych

produktów – miodów, wypieków, przetworów, rękodzieła, ceramiki. Gminy zrzeszone w organizacji prezentowały swoje walory turystyczne.

Całość programu współorganizowanego przez organizację pozarządową nabrała charakteru wielkiej, plenerowej, interaktywnej zabawy w duchu ekoturystyki. Dzieci mogły kreatywnie i twórczo bawić się w specjalnie przygotowanej strefie zabaw, a nawet spróbować swoich sił za sterami prawdziwego szybowca. Anna Dąbek, przewodniczka jurajska, oprowadziła uczestników po Dolinie Prądnika, pokazując najpiękniejsze zakątki Ojcowskiego Parku Narodowego.

Proponowanie atrakcji powiatu i oferowanie aktywnych form wypoczynku to sposób na promowanie wyjątkowych form spędzania wolnego czasu, z dala od ekranu komputera, na świeżym powietrzu, blisko natury i z poszanowaniem przyrody.

Podsumowaniem pikniku był nastrojowy koncert Weroniki Kozłowskiej, który odbył się w nietypowej lokalizacji – na pomoście stawu w Ojcowie. Subtelne i pełne emocji wykonanie dzieł przez artystkę przeniosło uczestników w muzyczną podróż wśród najpiękniejszych dźwięków, nadając wydarzeniu wyjątkowy klimat.

Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem” będzie tworzyć nową turystyczną markę Ziemi Krakowskiej, będzie integrować działania różnych podmiotów i środowisk, wspierać rozwój lokalnych inicjatyw i zachęcać do odkrywania powiatu krakowskiego w sposób zrównoważony – z poszanowaniem środowiska naturalnego, dziedzictwa kulturowego i tożsamości lokalnej.

– Powiat krakowski ma ogromny potencjał turystyczny – od jurajskich dolin, przez zamki Szlaku Orlich Gniazd, wyjątkową lokalną kuchnię, po unikatowe atrakcje kulturowe i przyrodnicze. Chcemy, by poprzez działalność Lokalnej Organizacji Turystycznej te walory były lepiej widoczne – zarówno dla mieszkańców, jak i dla turystów z całej Polski i zagranicy – podkreśla Wojciech Pogan, wicestarosta krakowski i wiceprezes Lokalnej Organizacji Turystycznej Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem”.

W swoich działaniach LOT będzie łączył tworzenie nowych produktów turystycznych z promocją wyjątkowych walorów przyrodniczych i kulturowych oraz z edukowaniem w zakresie ekoturystyki.

– Naszą misją jest nie tylko promocja, ale także edukacja – chcemy inspirować do odpowiedzialnego podróżowania. Turystyka powinna nie tylko zachwycać, ale też budować więź z miejscem, kulturą i ludźmi. Dlatego stawiamy na jakość, autentyczność i szacunek dla przyrody. Chcemy, by podróżujący po Ziemi Krakowskiej byli turystami świadomymi, dzięki czemu plenery i zabytki, którymi zachwycamy się dziś, będą tak samo atrakcyjne dla kolejnych pokoleń – mówi Anna Wąsowicz, prezes Lokalnej Organizacji Turystycznej Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem”.

Lokalna Organizacja Turystyczna przygotowuje w tym roku jeszcze wiele inspirujących propozycji dla ciekawych odkryć turystów. Warto śledzić stronę internetową i media społecznościowe organizacji.

Organizatorami „Pikniku z PoLOTem” byli Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem” oraz Starostwo Powiatowe w Krakowie, partnerem wydarzenia był Ojcowski Park Narodowy, a patronat medialny objęło Radio Kraków.

Ogromny wkład organizacyjny w wydarzenie mieli także członkowie stowarzyszenia:

- Gmina Skała
- Gmina Słomniki
- Aeroklub Krakowski
- Pstrąg Ojcowski
- Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego Inicjator
- Fundacja Mapa Pasji
- Fundacja Laboratorium Inspiracji Społecznych LIS
- Fundacje Festiwale Ojcowskie
- Anna Dąbek
- Chochotowy Dwór
- Jaskinia Nietoperzowa
- Jaskinia Wierzchowska
- Skawińskie Stowarzyszenie Partnerstwa Miast

Tekst: Anna Kwaśniak
Zdjęcia: Archiwum Starostwa Powiatowego w Krakowie

Premiera przewodnika „TOP 10 wycieczek turystycznych wokół Krakowa”

ODKRYJ TURYSTYCZNE SKARBY POWIATU KRAKOWSKIEGO

Powiat krakowski to niezwykła mozaika krajobrazów, historii i tradycji. To miejsce, w którym majestatyczne zamki strzegą jurajskich skał, doliny tchną spokojem, lasy koją zapachem, a lokalne smaki pozostają w pamięci na długo po powrocie z podróży. Często poszukujemy podróżniczych inspiracji gdzieś daleko, a prawdziwe perełki są niemal na wyciągnięcie ręki.

Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem” opracowała przewodnik, który zawiera 10 gotowych propozycji wycieczek po najpiękniejszych zakątkach powiatu krakowskiego. Interaktywna formuła, dzięki jednemu kliknięciu, pomoże odnaleźć lokalizację atrakcji i parkingów. Opisy tras inspirować do odkrywania uroków Ziemi Krakowskiej we właściwym dla siebie tempie, na swój własny sposób i w dogodnym terminie.

Turystyczne TOP 10 powiatu krakowskiego

Autorzy przewodnika podpowiadają gdzie zjeść coś dobrego w trakcie eskapady i co warto zobaczyć w okolicy, poza główną trasą. Sięgając do publikacji przygotowanej przez LOT Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem”, czytelnik otrzyma gotowy przepis na to, jak zorganizować weekendowy wypad, albo ustalić trasę relaksującego popołudniowego spaceru, z dala od miejskiego zgiełku i w otoczeniu przyrody.

Przewodnik skierowany jest do wszystkich rządzonych odkryć i miłych wrażeń turystów, jednak z uwagi na jednorodną formę wycieczek przypadnie zapewne do gustu mieszkańcom powiatu krakowskiego, terenów ościennych a także krakowianom, którzy często poszukują wytchnienia na łonie przyrody poza wielkim miastem.

Wśród wycieczkowych tras każdy znajdzie coś dla siebie, niezależnie od wieku, kondycji, zainteresowań i preferowanego środka lokomocji. Propozycje wycieczek są niezwykle różnorodne – spacer wśród jurajskich dolin, eksploracja jaskiń, rowerowe wypadki, zwiedzanie zabytków, moc innych atrakcji... a nawet podniebne eskapady. Wszystko to z pewnością zainspiruje każdego, kto chce aktywnie spędzić czas, odwiedzić nowe miejsca albo odkrywać na nowo te dobrze znane.

Uwaga! Przewodnik dostępny jest na stronie internetowej:

lotpodkrakowem.pl

Zostań ekoturystą - podróżuj odpowiedzialnie

Ponieważ w dzisiejszym świecie nie liczy się tylko to, dokąd podróżujemy, ale także w jaki sposób to robimy. LOT „Pod Krakowem” zachęca do tego, by stać się ekoturystą i myśleć nie tylko o własnych doświadczeniach, ale także otaczającej nas przyrodzie i środowisku kulturowym. Róbmy to dla zachowania dziedzictwa, które nas otacza w nienaruszonym stanie, dla siebie i dla przyszłych pokoleń.

Zwróćmy uwagę na to, że w turystycznych eskapadach niezwykle istotny jest właściwy dobór środków transportu, odpowiednie zachowanie na szlaku przygody, szacunek do mieszkańców i wspieranie lokalnej gospodarki.

Dokonując codziennych wyborów organizacji wycieczki zastanówmy się, kiedy warto wyruszyć pieszo, rowerem, kajakiem, a jeśli musimy przemieścić się na duże odległości, być może skorzystać z komunikacji publicznej. Jeśli mimo wszystko planujemy wykorzystać własny samochód, zabierzmy rodzinę lub przyjaciół – wypełnimy wszystkie miejsca dla pasażerów. Dzięki temu ograniczamy ślad węglowy i będziemy świetnie bawić się z bliskimi.

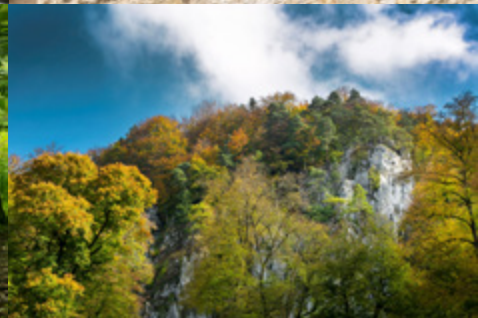
O środowisko zadbamy także trzymając się wyznaczonych szlaków, zabierając ze sobą śmieci, także te pozostawione przez mniej odpowiedzialnych turystów, nie płaszcz zwierząt. Wybór noclegu u lokalnych gospodarzy, rozsmakowanie się w miejscowych przysmakach i zakup rzemieślniczych, autentycznych pamiątek będzie wspierał mieszkańców i rozwijał potencjał atrakcyjnych turystycznie terenów. Małe gesty mają ogromne znaczenie.

Przewodnik to nie wszystko!

Przewodnik został opracowany przy wsparciu finansowym województwa małopolskiego w ramach otwartego konkursu ofert „Małopolska Gościnna”. Projekt obejmuje dodatkowo organizację wycieczek inspirowanych trasami opisanymi w przewodniku. Przez 7 kolejnych niedziel, począwszy od 31 sierpnia, 50 odkrywców wraz z wykwalifikowanymi przewodnikami trafi w różne zakątki powiatu krakowskiego. Podczas każdej z wycieczek zaplanowana jest niespodzianka – atrakcja specjalna, która z pewnością urozmaici program wyprawy. Wycieczki są nieodpłatne i otwarte dla wszystkich chętnych ale obowiązuje limit 50 miejsc na każdą z wycieczek.

Rezerwacji można dokonać mailowo, wysyłając maila na adres: kontakt@lotpodkrakowem.pl lub za pośrednictwem formularza kontaktowego na stronie internetowej organizacji: lotpodkrakowem.pl.

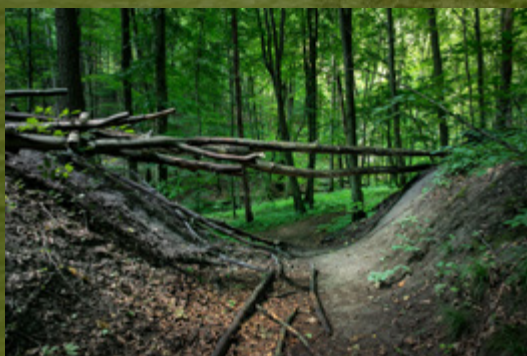
Tam dostępny jest też szczegółowy harmonogram wycieczek. Niech każda wyprawa stanie się okazją do odkrywania, smakowania i przeżywania tego, co w powiecie krakowskim wyjątkowe.

Szukasz pomysłu na wyjątkowe popołudnie...

Marzysz o poznaniu niebanalnych miejsc i kochasz różnorodność w odkrywaniu...

Wybierz się koniecznie w podróż pełną przygód do Doliny Pstrąga w Dubiu, malowniczej Doliny Racławki i urokliwych Krzeszowic! To idealna trasa na rodzinną wyprawę, która z pewnością Cię zaskoczy! Poznasz tajniki hodowli pstrągów, odkryjesz fascynujące formacje geologiczne i odwiedzisz za-
bytki z duszą i historią. Zajrzyj do przewodnika i zaplanuj niezapomniany dzień – będzie edukacyjnie,
relaksująco i naprawdę wyjątkowo!

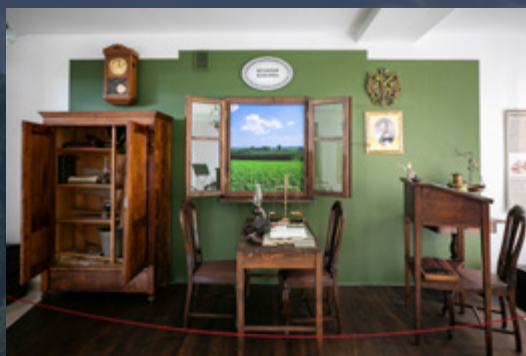

Z głową w chmurach...

Marzyłeś kiedyś, by wzbić się w przestworza i zobaczyć świat z lotu ptaka?

Teraz to możliwe! W Pobiedniku Wielkim – miejscu, gdzie cisza, wiatr i przestrzeń tworzą idealne warunki do spełniania marzeń o pokonaniu siły grawitacji i bujaniu w obłokach. To tutaj, z pomocą Aeroklubu Krakowskiego, możesz przeżyć niezapomniany lot szybowcem lub niewielkim samolotem, a jeśli twardo stąpasz po ziemi zasiąść za sterami symulatora lotniczego. Po emocjach w powietrzu – chwila wytchnienia na spacerze po malowniczej okolicy, wśród warzywnych pól i kwiecistych łąk. Brzmi jak plan na idealny dzień? Znajdziesz go – i dziewięć innych równie inspirujących – w przewodniku „Top 10 wycieczek turystycznych wokół Krakowa”. Sięgnij po niego i daj się porwać lotniczej przygodzie!

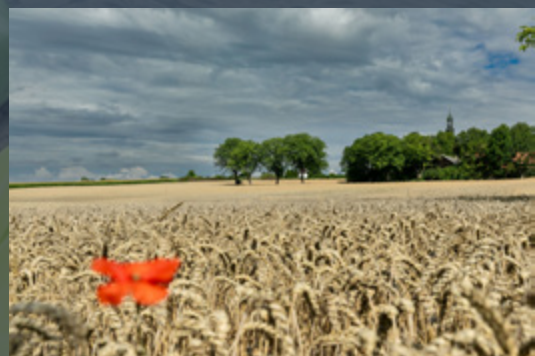
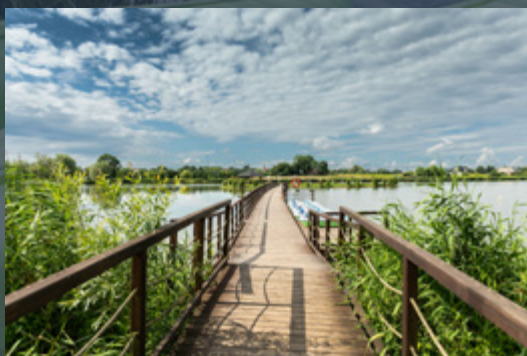
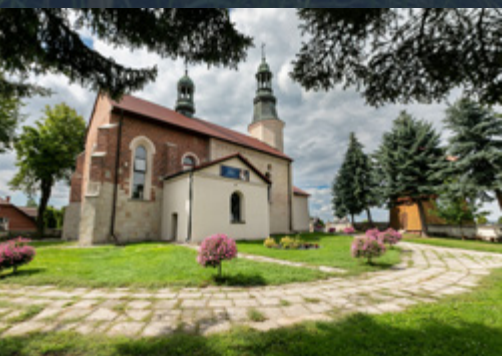

Akcja regeneracja – czas na aktywny wypoczynek!

Połączenie turystyki, aktywnego wypoczynku i sportu to doskonały pomysł na spędzenie wolnego czasu.

Jeśli szukasz sposobu, aby się oderwać się od codzienności i naładować baterie pozytywną energią, odkryj Słomniki. Lubisz sporty wodne, nordic walking, jazdę na rolkach czy deskorolce? A może po prostu chcesz spędzić czas z rodziną i przyjaciółmi w pięknym otoczeniu? Nasz przewodnik podpowie Ci, gdzie warto się wybrać, co zobaczyć i jak najlepiej wykorzystać wolne chwile.

Ruszaj do Słomnik – będzie aktywnie, radośnie i inspirująco!

ODKRYWAJ PO SWOJEMU

– Rusza cykl wycieczek po powiecie krakowskim!

Szukasz kreatywnych pomysłów na to jak miło i aktywnie spędzić czas podróżując? Nie musisz wyjeżdżać w odległe zakątki. Często niezwykle miejsca i atrakcje są na wyciągnięcie ręki – wystarczy je odkryć! Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem” zaprasza na cykl wycieczek po najpiękniejszych zakątkach powiatu krakowskiego.

Pod hasłem „Odkrywaj po swojemu” w każdą niedzielę od 31 sierpnia do 12 października wykwalifikowani przewodnicy i pasjonaci turystyki poprowadzą Was szlakami, które pozwolą odkryć bardziej i mniej znane atrakcje z i poznać je z zupełnie nowej perspektywy. Co więcej – każda z wycieczek skrywa specjalną atrakcję: warsztaty, spotkania z lokalnymi pasjonatami, degustacje, ogniska, pokazy i gry terenowe!

Wyślij zgłoszenie i odkrywaj po swojemu!

Udział w wycieczkach jest całkowicie bezpłatny. Wystarczy wysłać zgłoszenie na adres: kontakt@lotpodkrakowem.pl, podając datę rezerwowanej wycieczki i liczbę osób, która będzie Ci towarzyszyć. Nie zwlekaj – liczba miejsc jest ograniczona. Obowiązuje limit 50 osób na wycieczkę. O udziale w wycieczce decyduje kolejność zgłoszeń! Zapisy na każdą kolejną niedzielą eskapadę będą możliwe od poprzedzającego daną wycieczkę poniedziałku.

Sprawdź harmonogram wycieczek, zarezerwuj swój czas, zabierz bliskich i pocuj radość odkrywania.

Zastanawiasz się czy warto? – oczywiście!

Odpocznij aktywnie, złap oddech, oderwij się od codzienności! W duchu ekoturystyki odkrywaj to, co najpiękniejsze wokół Ciebie. Pamiętaj, udział w wycieczkach jest bezpłatny, w trasie towarzyszyć Ci będą profesjonalni przewodnicy. Wyjątkowe atrakcje dostarczą wszystkim uczestnikom wielu wrażeń i przeżyć. Masz szansę kreatywnie spędzić czas z bliskimi i spotkać na trasie nowych interesujących ludzi.

Z Lokalną Organizacją Turystyczną „Pod Krakowem” odkryjesz powiat krakowski jak nigdy dotąd. Rusz z nami w drogę i... odkrywaj po swojemu!

Jeśli będziesz mieć apetyt na więcej turystycznych inspiracji sięgnij po przewodnik „Turystyczne skarby powiatu krakowskiego - TOP 10 wycieczek turystycznych wokół Krakowa” i ruszaj w drogę kiedy tylko zechcesz!

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego w ramach otwartego konkursu ofert „Małopolska Gościńska”.

31.08.2025 g. 10.00	W podziemnym świecie jaskiń Jaskinia Wierchowska Góra – Dolina Kluczowy – Jaskinia Mamutowa – ognisko
07.09.2025 g. 10.00	Rowerem do Skawiny Kraków – Skawina (Wiślaną Trasą Rowerową)
14.09.2025 g. 10.00	Spacer po Korzkwi z Eleonorą Wodziką Zamek w Korzkwi – Kościół pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela – Quest z Mapą
21.09.2025 g. 10.00	Wśród jurajskich skał i zamków Park Zamkowy w Ojcowie – Dolina Prądnika – Pstrąg Ojcowski
28.09.2025 g. 10.00	Zamek Tenczyn w Rudnie – tajemnice zakłute w kamieniu Muzeum Agatów – Zamek Tenczyn w Rudnie – Staw Wroński
05.10.2025 g. 10.00	Wśród lasów i winorośli Dolina Mników – Wąwóz Półrzeczki – Winnica Zagrabie
12.10.2025 g. 10.00	Spacer pośród skał i dolin Jaskinia Nietoperzowa – Dolina Będkowska – Brandysówka

SPACER PO KORZKWI Z ELEONORĄ WODZICKĄ

14 września 2025, godz. 10:00

Zamek w Korzkwi – Kościół pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela

Zwiedzanie zamku z Bractwem Grodzkim, scenka historyczna pt. „Porwanie księżniczki”, a także quest z wyjątkową przewodniczką – Eleonorą Wodzicką, dawną właścicielką zamku.

Poznaj historię Korzkwi w oryginalny sposób!

WŚRÓD JURAJSKICH SKAŁ I ZAMKÓW

21 września 2025, godz. 10:00

Ojców – Dolina Prądnika – Pstrąg Ojcowski

Spacer po Dolinie Prądnika, w tym Park Zamkowy, Brama Krakowska, Źródełko Miłości i inne atrakcje Ojcowca.

Na zakończenie – degustacja pstrąga z kultowego Gospodarstwa Rybnego Pstrąg Ojcowski.

TAJEMNICE ZAKŁĘTE W KAMIENIU

28 września 2025, godz. 10:00

Muzeum Agatów – Zamek Tenczyn w Rudnie – Staw Wroński

Warsztaty w Muzeum Agatów, pokazy filmowe i odwiedziny w pracowni obróbki kamieni.

Następnie zwiedzanie Zamku Tenczyn – jurajskiej perły, która kiedyś architektonicznym kunsztem konkurowała z Wawelem, a na koniec spacer nad malowniczy Staw Wroński.

WŚRÓD LASÓW I WINOROŚLI

5 października 2025, godz. 10:00

Dolina Mnikowska – Wąwóz Półrzeczki – Winnica Zagrabie

Relaksujący spacer przez malowniczą dolinę Mnikowską i wąwóz Półrzeczki zakończy się wizytą w Winnicy Zagrabie – dla dorosłych degustacja lokalnego wina, dla dzieci ognisko z kiełbaskami.

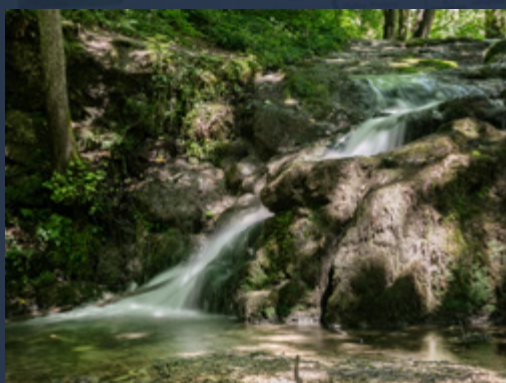

SPACER POŚRÓD SKAŁ I DOLIN

12 października 2025, godz. 10:00

Jaskinia Nietoperzowa – Dolina Będkowska – Brandysówka

Na trasie wycieczki Jaskinia Nietoperzowa, która „zagrała” w filmie „Ogniem i Mieczem”, Wodospad Szum i malownicze ostańce w Dolinie Będkowskiej, wizyta pod słynną „Dupą Słonia” i spotkanie z ratownikami GOPR, którzy zaprezentują sprzęt ratowniczy i nauczą podstaw wspinaczki skałkowej.

**ODKRYWAJ
ATRAKCJE TURYSTYCZNE
WOKÓŁ KRAKOWA!**

Ruszaj z nami na
wycieczkę!

RÓŻOWE POLE I WINNICA SAJAK

- gdzie kwiaty pachną marzeniami, a wino ma duszę

Zaledwie kilkanaście kilometrów od Krakowa, pomiędzy wapiennymi wzgórzami Jury Krakowsko-Częstochowskiej, w Cianowicach, znajduje się miejsce, które zachwyca wszystkie zmysły. Różowe Pole i Winnica Sajak to duet idealny – kwiatowa farma, pełna dalii i róż i butikowa winnica, które łączy nie tylko pasja właścicieli, ale także miłość do natury, piękna i autentyczności. To miejsce, które pachnie spełnionym marzeniem.

Lokalizacja z duszą i klimatem

Otoczone malowniczymi krajobrazami, położone w otulinie Ojcowskiego Parku Narodowego, niedaleko od Zamku w Pieskowej Skale, Różowe Pole i Winnica Sajak kuszą sielskim klimatem i spokojem, który trudno znaleźć gdzie indziej. To tu, pośród wapiennych wzgórz, dojrzewają winogrona i rozkwitają setki odmian dalii, róż i innych sezonowych kwiatów. To miejsce nie tylko zachwyca pejzażem, ale tętni życiem. Pachnie słońcem, ziemią i kwiatami. Czuć

tu zaangażowanie właścicieli, którzy wkładają w to miejsce serce, czas i ogrom pracy. Sławek i Ewelina z miłością pielęgnują każdy krzew i każdą cebulę. Ich energia udziela się odwiedzającym – tu nie ma pośpiechu, jest za to autentyczność, spokój i życzliwość.

Różowe Pole – kwiatowa farma z emocjami

Różowe Pole to coś więcej niż tylko pole kwiatów – to przestrzeń, w której każda roślina opowiada swoją historię.

Feeria barw i zapachów rozciąga się od wiosny do jesieni, przyciągając nie tylko miłośników natury, ale i fotografów, florystów oraz wszystkich, którzy szukają estetycznych uniesień i relaksu. Setki odmian dalii, róż i innych sezonowych kwiatów pochodzą z najlepszych farm w Polsce, Europie i Holandii, a także z własnej uprawy. To właśnie tu organizowane są florystyczne warsztaty, kreatywne wydarzenia sezonowe, sesje zdjęciowe i dni otwarte.

Winnica Sajak – butikowe wino, które pachnie słońcem

Tuż obok kwitnących kwiatów dojrzewają winogrona. Winnica Sajak to autentyczna, kameralna rodzinna winnica. Na dwóch działkach o południowej i południowo-zachodniej ekspozycji rośnie ponad 2200 krzewów, głównie jasnych odmian winorośli. Ręczna uprawa, wapienna gleba i dużo słońca nadają ich winom charakterystycznej mineralności i głębi. Wina powstające tutaj to nie tylko produkt, ale i opowieść. Takie jak Różowe Pole – świeże, lekkie białe wino z 2024 roku, stworzone na cześć farmy kwiatowej, czy Elik sir – półwytrawne wino z odmiany Solaris, pełne słońca i jurajskiej siły.

Dwa światy – jedna pasja

To, co wyróżnia Różowe Pole i Winnicę Sajak, to wyjątkowe przenikanie się dwóch światów – świata kwiatów i świata wina. Spacerując wśród rzędów winorośli, czujesz zapach dalii i róż. Przechadzając się po kwiatowym polu – widzisz pnące się ku niebu winne krzewy. To doświadczenie, które zostaje w pamięci na długo.

Atrakcje, które zachwycają

Farma kwiatowa i winnica to nie tylko uprawa. To przestrzeń stworzona do przeżywania – organizowania wydarzeń. Sezon trwa od połowy czerwca do końca września – właśnie wtedy miejsce prezentuje się najpiękniej. Odbývają się tutaj Dni Otwarte, degustacje wina i warsztaty florystyczne, sesje zdjęciowe w kwitnym otoczeniu, wydarzenia sezonowe i kreatywne spotkania. Można organizować tu również przyjęcia prywatne, pikniki, a nawet śluby. Na miejscu można również kupić gotowe bukiety oraz sadzonki dalii z własnej uprawy – to gratka dla każdego ogrodnika i miłośnika kwiatów.

Różowe Pole i Winnica Sajak to nie tylko przestrzeń – to opowieść o pasji, odwadze i miłości do piękna. Jeśli szukasz miejsca, które zachwyca zmysły, koi serce i inspiruje – właśnie je znalazłeś. Witaj w miejscu, które opowiada historię!

Tekst: Anna Kwaśniak
Zdjęcia: Yes Yes Photography

STOSUJ ZASADĘ 4P:

PRZECZYTAJ, PRZEANALIZUJ, POMYŚL, PODPISZ

Z Jerzym Gramatyką, Powiatowym i Miejskim Rzecznikiem Konsumentów, udzielającym pomocy konsumentom z powiatu krakowskiego oraz miasta Krakowa, rozmawia Jan Bereza

W Polsce ruch konsumencki ma znacznie krótszą historię i mniejsze oddziaływanie niż organizacje konsumenckie w państwach z długą tradycją funkcjonowania wolnego rynku. Jaką rolę pełni Pan jako Powiatowy Rzecznik Konsumentów udzielający pomocy mieszkańcom powiatu krakowskiego?

Po reformie samorządowej i utworzeniu powiatowego szczebla samorządowego udzielanie pomocy konsumentom zostało przypisane administracji powiatowej. W przypadku powiatu krakowskiego, od czasu reformy wprowadzonej w 1999 roku, zdecydowano o wykonywaniu zadań ochrony konsumentów przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów, świadczącego usługi dla mieszkańców powiatu grodzkiego – miasta Krakowa, a na mocy porozumienia pomiędzy Starostwem Powiatowym a Gminą Miejską Kraków w sprawie utworzenia wspólnego stanowiska rzecznika konsumentów także dla mieszkańców powiatu krakowskiego, tak zwanego ziemskiego. Dzięki temu mieszkańcy 17 gmin wchodzących w skład powia-

tu krakowskiego mogą korzystać z Biura Prawnego Miejskiego Rzecznika Konsumentów wspólnego dla miasta Krakowa i powiatu krakowskiego. Wykonując rolę Powiatowego Rzecznika Konsumentów prowadzimy także dyżury w siedzibie Starostwa Powiatowego w Krakowie przy Alei Juliusza Słowackiego, a terminy tych dyżurów są podawane na stronie internetowej starostwa. Przypisanie kompetencji rzeczników konsumentów w zależności od miejsca zamieszkania porządkuje świadczenie tych usług i pozwala nam na monitorowanie spraw z danego obszaru.

Ochrona praw konsumentów zaczyna się na poziomie ogólnych regulacji, a kończy na sprawach jednostkowych. W jaki sposób odbywa się to na poziomie tworzenia prawa?

Przepisy normatywne ogólnokrajowe, czyli ustawy, są uchwalane są przez Sejm, Senat i podpisywane przez prezydenta. Oprócz uchwał Rada Ministrów i poszczególni ministrowie

w jej skład wchodzący wydają rozporządzenia i zarządzenia. Na treść tych aktów prawa oraz sam proces legislacyjny rzecznicy konsumentów nie mają żadnego wpływu.

Zadaniem Powiatowego Rzecznika Konsumentów dla mieszkańców powiatu krakowskiego jest wyłącznie opiniowanie aktów prawa miejscowego – na szczeblu gmin wchodzących w skład powiatu krakowskiego oraz na poziomie powiatu. Przykładem takich aktów prawa miejscowego są chociażby taryfy usług dostarczania wody lub odbioru odpadów komunalnych czy zmiana taryf za usługi przewozu osób taksówkami. Prawo miejscowe, uchwalane w gminach czy powiecie, jest opiniowane przez powiatowego rzecznika konsumentów, ale opinia nie jest wiążąca dla stanowiących lokalne prawo.

W codziennej praktyce konsument często zderza się z swoją bezradnością wobec sprzedawców towarów oraz przedsiębiorców świadczących różne usługi. Częstym problemem podczas zakupu jest brak oznaczenia albo wprowadzające w błąd oznaczenie towarów.

To problem do rozwiązania na poziomie wyższym niż powiatowy. O sposobie oznakowywania artykułów mówi ustawa o cenach towarów i usług, w której jest wymóg oznakowywania każdego towaru dopuszczonego na rynek polski w języku polskim, ale wielkości czcionki już nie doprecyzowano. Mamy więc etykiety artykułów produkowanych przez duże firmy na rynki wielu państw, opracowane w kilku językach, ale to powoduje, że na opakowaniu robi się ciasno i same litery są małe, a przez to nieczytelne.

W przypadku produktów dopuszczonych na rynek Unii Europejskiej konieczne jest poświadczanie tego faktu oznakowaniem literami „CE”. To dla nas jest już pewna informacja o spełnieniu określonych warunków przez producenta. Ponadto opis artykułów musi zawierać nazwę producenta (dystrybutora), skład, termin ważności. Odrębne przepisy, nieco ostrzejsze, regulują opisy artykułów przeznaczonych dla dzieci albo produktów leczniczych.

Z jakimi problemami przychodzą do Pana najczęściej klienci, którzy czują się oszukani albo nieprawidłowo potraktowani przez sprzedawców i usługodawców?

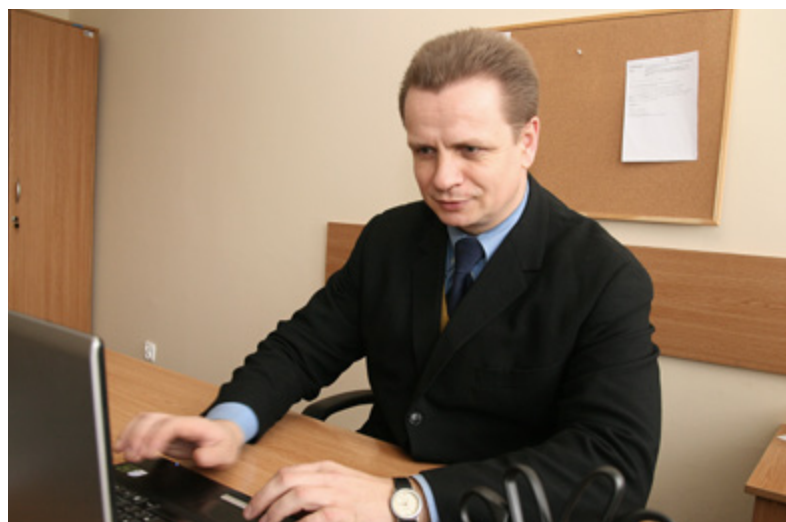
Bardzo istotny i powszechny problem to nie respektowanie przez sprzedawców zapisów dyrektywy OMNIBUS podczas organizacji akcji promocyjnych, czyli podawania najniższej ceny towaru w okresie 30 dni przed wprowadzeniem obniżki.

Jeżeli chodzi o sprzedaż w sklepach stacjonarnych, nieprawidłowości dotyczą chociażby opisu cen promocyjnych – na przykład „trzecia sztuka za 1 zł”, bez podania ceny jednostkowej artykułu. To samo dotyczy sprzedaży wielopaków i wielosztek. Dyrektywa OMNIBUS ma chronić konsumenta przed nieuczciwymi promocjami, w których na jeden dzień mocno podnoszono ceny tylko po to, aby następnego dnia nieco je obniżyć

i opisać na etykiecie w sklepie z jaką znaczącą obniżką mamy do czynienia. Jeżeli dany produkt kosztował np. 10 złotych, po czym na jeden dzień podniesiono jego cenę na 15 złotych, a następnie ogłoszono promocję i cenę ustalono na 12 złotych, to klient został de facto zmanipulowany. Danie możliwości porównania cen w dłuższej perspektywie czasowej – ostatnich 30 dni – to duże pójście naprzeciw interesom klientów.

W sprzedaży stacjonarnej znamy sprzedawcę i – poza handlem obwoźnym – widzimy miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, co oczywiście nie chroni całkowicie przed nadużyciami. Powszechną praktyką jest celowe zamieszczanie na metkach i wywieszkach cen, które po podejściu do kasy okazują się być wyższe. Oczywiście jako konsumenci mamy prawo kupić towar po cenie, która została zamieszczona przez sprzedającego na półce. Niemniej w zgłoszeniach do mnie dominują sprawy związane z zakupami przez Internet oraz z umowami zawartymi poza siedzibą sprzedawcy lub usługodawcy.

Ma Pan na myśli sprzedaż podczas pokazów, na które zapraszani są klienci wabieni innymi atrakcjami?

Jerzy Gramatyka, Powiatowy i Miejski Rzecznik Konsumentów

Tak, mimo wielu głośnych spraw o manipulacjach dokonywanych podczas takich pokazów nadal znajdują się ludzie łatwowierni, wierzący, że oferowana im jest jakaś wyjątkowa atrakcja i przy okazji mogą coś kupić w supercenie. W tym zakresie konieczna jest pilna nowelizacja przepisów, tak aby prawo do odstąpienia od takiej umowy przez seniorów było bezwarunkowe. Każde ograniczenie, wyjątek od tej reguły, jest bezwzględnie wykorzystywane przez nieuczciwych sprzedających jako furtka do wciśnięcia seniorom drogich i nikomu nie potrzebnych towarów czy też sprzedaży pakietu kosztownych ale zbędnych usług. Aby konsumenci mogli się skutecznie bronić przed takimi nieuczciwymi praktykami rynkowymi, potrzebna jest powszechna, bezpłatna i ciekawa – zarówno co do formy jak i treści – edukacja prowadzona już od szkoły podstawowej. Nasze kochane dzieci i wnuki to często osoby mające wpływ na podejmowane przez dorosłych decyzje, są całkowicie bezbronni i bezkrytyczne na socjotechnikę i techniki manipulacji.

Co powinni wiedzieć klienci dokonujący zakupów na pokazach czy wycieczkach?

Ponieważ takie umowy są zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa mamy bezwarunkowe prawo do odstąpienia od takiej umowy w ciągu 14 dni. Sprawdźmy z kim zawieramy umowę, gdzie powinniśmy wysłać stosowne oświadczenie woli a następnie odesłać towar. Zwróćmy uwagę na załączniki do umowy, w tym zwłaszcza oświadczenia stanowiące jej integralną część. Zadajmy wprost pytanie o odstąpienie od umowy i ewentualne ograniczenia lub wyłączenia tego prawa. W razie jej zawarcia pamiętajmy o wystawieniu dla nas faktury VAT, rachunku uproszczonego czy też paragonu fiskalnego.

Na ile takie potwierdzenie chroni klienta przed nieuczciwym sprzedawcą?

Prawidłowo wystawione potwierdzenie w formie faktury, paragonu czy innego dokumentu sprzedaży jest dużym ułatwieniem w dochodzeniu ewentualnych roszczeń przez klienta. Taki dokument powinien zawierać dane o sprzedawcy, przedmiot umowy oraz cenę zakupu towaru lub usługi. Kupując towar lub usługę od przedsiębiorcy, który nie podaje nam takich danych ani nie wydaje dowodu zawarcia umowy, wspieramy szarą strefę. Co więcej, możemy skutecznie ograniczyć sobie prawo do wniesienia reklamacji i dochodzenia dalszych roszczeń, w tym również na drodze cywilnej.

W dobie rosnącej popularności sprzedaży internetowej często nie zwracamy uwagi na stronę formalną, skupiając się na samym towarze i na atrakcyjnej cenie. Problemy przychodzą później, gdy nie mamy wiedzy o sprzedawcy a jego dane są enigmatyczne. Co wówczas robić?

Klienci dokonujący zakupów internetowych to największa obecnie grupa osób dochodzących swoich praw i zgłaszających się do Powiatowego Rzecznika Konsumentów. Gdy nie można zidentyfikować sprzedawcy, bo klient kupuje za pośrednictwem platform sprzedażowych, mamy za mało argumentów by dowieść oszustwa lub nieprawidłowości. Dlatego zawsze apeluję o zwracanie uwagi z kim mamy do czynienia. Przy zakupach powinniśmy sprawdzić, czy sprzedawca posiada regulamin, w którym podaje swoje pełne dane, w tym adres siedziby, miejsce rejestracji działalności gospodarczej, numery NIP, REGON itp. To nie tylko nasze prawo, ale prawny obowiązek przedsiębiorcy. Dlatego nie zawieramy umów w sytuacji, gdy zamiast regulaminu sklepu mamy tylko telefon, e-mail czy komunikator typu messenger. Te dane łatwo zmienić a nie pomogą nam ustalić siedziby przedsiębiorcy, organu rejestrowego i kraju, w którym posiada on siedzibę. Liczy się nie tylko cena ale pewność obrotu i święty spokój. Z tego samego powodu należy stale edukować klientów, aby dokonywali racjonalnych wyborów. Warto przed zawarciem umowy przez Internet zweryfikować, czy na stronie internetowej sklepu są pełne dane sprzedawcy, z adresem, numerami identyfikacji podatkowej itp. Sklep internetowy powinien także mieć dostępny dla klientów regulamin sklepu, w którym ważnym elementem jest określenie zasad odstąpienia od umowy zawieranej przez Internet i zwrotu artykułów.

Przy zakupach poprzez platformy internetowe nadal klienci są „łapani” na atrakcyjną cenę, podczas gdy nie są informowani o innych kosztach zakupów – konieczności opłaty cła, kosztach dostawy, ryzyku kursowym walut.

Niestety, podobnie jak w przypadku wielostronicowych umów, diabeł tkwi w szczegółach. Czasami są one ogólnikowo zapisane w samej treści umowy, czasami są opisane w odnośnikach dodanych drobnym druczkiem na dole umów, na które nie zwraca się uwagi, bo czcionka jest tak mała, jak na opakowaniach artykułów, o których wcześniej wspominaliśmy. W przypadku zakupów przez Internet ważna jest znajomość prawa do

odstąpienia od umowy. Jeżeli sprzedawca nie informuje o tym, warto przemyśleć, jakie kierują nim intencje, czy na pewno chcemy być jego klientami...

O niemożliwości odstąpienia od umowy kupna towaru lub świadczenia usług mówi się szczególnie w przypadku różnych akcji marketingowych, w których wabi się klienta na zupełnie coś innego niż oferuje się mu ostatecznie. Nie bez powodu krążą informacje o pokazach garnków albo badaniach zdrowotnych, przy okazji których klienci ulegają mechanizmom manipulacyjnym i kupują towar w cenach nieadekwatnych do faktycznej wartości, albo usługi, które nic nie dają, poza zbędnym wydatkiem z kieszeni klienta. Jak duża jest skala takich nieprawidłowości?

Smutne, ale nadal dość duża. Mechanizm manipulacji wydaje się prosty, ale wciąż działa, wciąż są ludzie, którzy wierzą, że nieznana firma albo sprzedawca daje im coś za darmo. Zderzenie z rzeczywistością jest brutalne. Gdy widzimy reklamę darmowej imprezy, pokazu kulinarnego albo badań sprawdzimy, kto za tym stoi.

Mam wiele zgłoszeń, że konsument dostał zaproszenie na darmowe badanie, a w efekcie zaoferowano mu zakup kosztownego sprzętu o ładnie brzmiącej nazwie, ale o niejasnym zastosowaniu i nieznanym skuteczności. Omawiając na spotkaniach z mieszkańcami tego typu manipulacje podaję przykład sprzedaży podczas jednego z bezpłatnych badań sprzętu o nazwie „biorezonator fotonowy”. Co mieści się w tym sprzęcie i do czego ma służyć – trudno określić. Klient kupuje artykuł o ładnie brzmiącej nazwie a potem może się mocno rozczarować.

A co mówi prawo w takich sytuacjach?

Tu mamy niestety dziwną lukę w przepisach, wprowadzoną w art. 3a ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, której tekst jednolity po zmianach jest z 2024 roku. Przepis art. 3a ust. 1 tej ustawy mówi dokładnie tak: „Przepisów ustawy nie stosuje się do umów dotyczących usług zdrowotnych, które są świadczone przez pracowników służby zdrowia pacjentom w celu oceny, utrzymania lub poprawy ich stanu zdrowia, łącznie z przepisywaniem, wydawaniem i udostępnianiem produktów leczniczych oraz wyrobów medycznych, bez względu na to, czy są one oferowane za pośrednictwem placówek opieki zdrowotnej.”

Ten ostatni fragment pokazuje, że korzystanie z ładnie brzmiących ofert usług i towarów medycznych i okołomedycznych jest obarczone dużym ryzykiem dla konsumenta i warto się dobrze zastanowić przed podjęciem decyzji o udziale w „bezpłatnym” wydarzeniu, pokazie czy akcji promocyjnej połączonej ze sprzedażą urządzeń „medycznych”.

Czy klient może odstąpić od takiej umowy, którą zawarł w wyniku technik manipulacyjnych?

Sprzedaż podczas pokazów jest dokonywana najczęściej poza siedzibą prowadzącego działalność gospodarczą i takie prawo powinno być respektowane. Jednak pojawiający się na pokazie sprzedawca nie zawsze podaje swoje dane adresowe, pełną nazwę firmy albo po prostu nie daje realnie czasu na zapoznanie się z treścią umowy. W kliencie wywołuje się nerwowość poprzez presję czasu, otoczenia, rozgardiasz wynikający z atmosfery pokazu i kolejki klientów „siedzących na plecach” klienta podejmującego decyzję.

Podpisanie umowy w takich warunkach zawsze obarczone jest dużym ryzykiem, a podkładane do podpisu dokumenty zawierają różne klauzule niekorzystne dla konsumenta. Jedną z nich jest potwierdzenie otrzymania informacji o warunkach i możliwościach odstąpienia od umowy. Gdy już klient podpisał wszystkie dokumenty, może okazać się, że jest za późno na odwrót, a sprzedawca wcisnął towar zbyt drogi do jego rynkowej wartości, czyli osiągnął zysk nieproporcjonalny do tego, jaki miałby przy rzetelnym podejściu do klienta.

Co może zrobić konsument, by nie stracić pieniędzy i nie zostać z zbędnym artykułem w ręku?

Cały czas edukujemy społeczeństwo, by nie ulegało emocjom przy zakupach. Decyzja podejmowana w wyniku emocji może okazać się kosztowna, to może być bolesna i droga lekcja dla każdego z nas, ponieważ – wbrew stereotypowi mówiącemu, że nieuczciwa sprzedaż na pokazach i wycieczkach dotyczy seniorów – mam wiele przykładów, że manipulacjom poddają się ludzie w każdym wieku.

Zawsze zachęcam, by przed podpisaniem umowy stosować zasadę 4P: PRZECZYTAJ, PRZEANALIZUJ, POMYŚL, PODPISZ. Dokładnie w takiej kolejności. Jeżeli cokolwiek budzi nasze wątpliwości, choćby niedokładne określenie z kim zawieramy umowę albo brak danych, które prowadzący działalność gospodarczą powinien mieć wszędzie widoczne, nie podpisujemy takiej umowy.

Wiedząc, z kim mamy zawrzeć umowę powinniśmy też sprawdzić drugą stronę – czy ma pełny regulamin sprzedaży, jakie ma opinie wśród klientów i jak długo działa na rynku. Wydaje-

my nasze pieniądze i druga strona umowy powinna być w pełni transparentna. Jeśli ma coś do ukrycia, to wnioski powinniśmy wyciągnąć jednoznacznie – odstąpić od zawarcia umowy i poszukać solidnego dostawcy towarów czy usług.

Internet rządzi się swoimi prawami marketingowymi. Wydaje nam się, że znamy sprzedawcę, a tymczasem jest on tylko pośrednikiem, rodzajem „pasa transmisyjnego”, wobec którego nie mamy takich sankcji, jak wobec samego sprzedawcy. A towar kusi ceną i opisem. Co robić w takim przypadku?

Jeszcze raz chciałbym podkreślić – sprawdzajmy dane sprzedawcy, sposób dostawy, koszty dostawy, koszty dodatkowe, takie jak cła. Korzystajmy z platform oferujących programy ochrony kupujących. Pamiętajmy, że jeżeli chodzi o zapłatę za towar, to możemy wybrać wariant z przesyłką pobraniową i zapłacić za towar dopiero przy odbiorze, po sprawdzeniu zgodności zamówionego artykułu z naszym zamówieniem. Płatności najlepiej dokonywać kartą płatniczą, ponieważ w razie konieczności odstąpienia od umowy będziemy mogli wystąpić do naszego banku z wnioskiem o zwrot zapłaconych środków w ramach procedury charge back.

Jeśli mówimy o usługach bankowych i bankowości internetowej – jak duże jest zagrożenie dla klientów w tym obszarze?

Polska jest krajem zaliczanym do jednych z najbardziej zagrożonych cyberprzestępczością. Słyszymy o tym w kontekście ataków na urzędy państwowe, instytucje publiczne, ale zwykły klient też musi liczyć się z tym, że w polskiej cyberprzestrzeni mamy do czynienia z cyberprzestępcami z całego świata. Nigdy za wiele przypominać o zagrożeniach przez phishing – łowienie ofiar przez rozsyłanie fałszywych linków włamujących się na nasze konta e-mailowe i bankowe. Są wciąż stosowane przestępstwa polegające na wykonywaniu telefonów niby z banków, gdy pod presją rozmówcy klienci banków udostępniają swoje loginy i hasła do kont bankowych. Mówi się o tym wiele, ale przestępcy nadal nabierają klientów na proste techniki manipulacyjne.

Inną grupą przestępstw są kradzieże z kont bankowych przy okazji korzystania z bankomatów. Założenie tzw. nakładki na klawiaturę bankomatu otwiera złodziejom drogę do naszego konta. Bronić można się przed tym korzystając z usługi 3D Secure. Dobrze też stosować dwuskładnikowy system logowania – z hasłem logowania przesyłanym na nasz telefon, odrębnie do wymogu podawania kodu PIN.

Wobec tych wszystkich zagrożeń dla konsumenta jakie narzędzia ochrony stosuje Pan jako Powiatowy Rzecznik Konsumentów?

Jedną formą pomocy to udzielanie porad prawnych, podpowiadanie rozwiązań korzystnych dla konsumentów. Drugą formą to upowszechnianie wiedzy o zagrożeniach i o prawach przysługujących konsumentom. W końcu trzecią, nie mniej ważną, to zgłoszenia przestępstw do właściwych służb.

Jeżeli tylko poweźmę informację o możliwości popełnienia przestępstwa lub każdego czynu zabronionego w usługach internetowych natychmiast przekazuję taką informację do Wydziału do Walki z Cyberprzestępczością Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie oraz do CERT Polska. CERT Polska to pierwszy powstały w Polsce zespół reagowania na incydenty właśnie takie, jak posługiwanie się Internetem do wyludzania danych, włamań na konta bankowe czy inne czyny szkodzące klientowi. Wraz z rozwijającym się rynkiem towarów i usług rosną zagrożenia. Ponadpaństwowe sieci sprzedaży i usług są okazją nie tylko do dokonywania atrakcyjnych zakupów towarów i usług, ale też do nadużyć.

W każdym przypadku najskuteczniejszą obroną dla konsumenta jest wiedza i rozsądek, ale przy skomplikowanym systemie prawnym pomoc, jaką oferuje Powiatowy Rzecznik Konsumentów, jest często niezbędna do wyegzekwowania praw przez klienta. Dlatego zapraszam do korzystania z naszej pomocy i zgłaszania każdego nieuczciwego zachowania dostawców usług i sprzedawców.

Dziękuję za rozmowę

Zdjęcia: Freepik, Pexels

**Powiat
Krakowski**

**Biuro Prawne Miejskiego Rzecznika Konsumentów,
świadczącego usługi dla mieszkańców
powiatu krakowskiego**

Kraków, Al. Powstania Warszawskiego 10, Centrum

Administracyjne, parter, box 49;

tel. 12 616 93 60; 12 616 93 70

Członkowie LOT „Pod Krakowem”

Z radością witamy i prezentujemy nowych członków Lokalnej Organizacji Turystycznej Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem”

RÓŻOWE POLE I WINNICA SAJAK

Różowe Pole i Winnica Sajak, Cianowice Duże 48, 32-043 Cianowice

<https://rozowepole.pl/>

Zaledwie 20 km od Krakowa, pośród wapiennych wzgórz Jury Krakowsko-Częstochowskiej, w otoczeniu natury, powstały dwa wyjątkowe miejsca: Różowe Pole - Farma Kwiatowa i Winnica Sajak. Stworzone przez małżeństwo: Ewelinę – pasjonatkę kwiatów, zwłaszcza dalii i róż, oraz Sławka – miłośnika dobrego wina. To niezwykle miejsce, gdzie kwiaty mówią językiem emocji. Różowe Pole to kolorowe pole pełne dalii, róż i innych sezonowych kwiatów, które rozkwitają od wiosny do jesieni. Ich zapach i feeria barw tworzą niezapomnianą atmosferę – idealną na relaks, sesje zdjęciowe i spacer. Farma kwiatowa to nie tylko piękno natury – to pasja, ręczna praca i miłość do przyrody. Każdy kwiat jest pielęgnowany z uwagą i szacunkiem. Jeśli chcesz

wziąć udział w warsztatach florystycznych, bukietowych czy kreatywnych wydarzeniach sezonowych – to miejsce wprost idealne, aby spełniać marzenia. Tuż obok kwiatów dojrzewają grona winorośli.

Winnica Sajak prowadzona przez Sławka i Ewelinę, to ponad 2200 krzewów winorośli, rozłożonych na dwóch działkach o południowej i południowo-zachodniej ekspozycji. To właśnie słońce, wapienna gleba i ręczna uprawa nadają winom ich wyjątkowy, mineralny charakter. Winnica Sajak to coś więcej niż tylko winorośl – z kwitnącym Różowym Polem tworzy idealne tło do zdjęć, spacerów i chwil, które chce się zatrzymać na dłużej.

JURA SPORT EVENTS

Jura Sport Events, Stoki 41, 32-046 Stoki
<https://jurasportevents.pl/>

Jura Sport Events to marka, która potrafi stworzyć wyjątkową atmosferę rywalizacji, pasji i sportowej wspólnoty. Udo-
wodniła to organizując 14 czerwca J-labs Skała Race 2025
- Mistrzostwa Polski Branży IT w kolarstwie szosowym. Wy-
darzenie sprawiło, że m.in gminy Skała i Iwanowice stały się
areną sportowych zmagania na najwyższym poziomie! Wy-
ścig J-labs Skała Race 2025 pokazał, że połączenie profe-

sjonalnej organizacji, pasji i lokalnego zaangażowania może
stworzyć wydarzenie, które na długo pozostanie w pamięci
uczestników i mieszkańców, przyczyniając się jednocześnie
do olbrzymiej promocji turystycznej regionu. To dopiero
początek nowej kolarskiej tradycji blisko Krakowa!

STOWARZYSZENIE WINIARZY JURY KRAKOWSKIEJ

Stowarzyszenie Winiarzy Jury Krakowskiej, Aleja Parkowa 41, 32-043 Cianowice
<https://www.facebook.com/winiarzejury>

Jura Krakowsko-Częstochowska to wyjątkowa kraina geograficzna, zróżnicowana krajobrazowo, bogata w zabytki i niezwykle klimatyczne miejsca. To również przestrzeń dla rozwoju winiarstwa; wśród wzgórz i dolin powstają rodzinne winnice, tętni winiarska energia i ogromny potencjał enoturystyczny. Stowarzyszenie Winiarzy Jury Krakowskiej od 2016 roku integruje winiarzy, przede wszystkim z ma-

łopolskiej części Jury. Wspólnie tworzą społeczność, która dba o jakość produktów, ale także rozwój enoturystyki i promocję lokalnego dziedzictwa kulinarnego. Stowarzyszenie organizuje również wydarzenia, które cieszą się ogromnym powodzeniem wśród enoturystów.

WŚRÓD SKAŁ I WINOROŚLI - IX JURAJSKI PIKNIK WINNY

Tradycyjnie, już po raz dziewiąty, w ostatni weekend czerwca Ojców stał się enoturystyczną stolicą Ziemi Krakowskiej. W zachwycającym otoczeniu Ojcowskiego Parku Narodowego odbył się IX Jurajski Piknik Winny. Dwudniowe święto wina, smaku, lokalnego dziedzictwa i natury to wyjątkowa okazja do odkrycia mniej znanego, ale dynamicznie rozwijającego się enoturystycznego oblicza Jury.

Wydarzenie rokrocznie organizowane jest przez Stowarzyszenie Winiarzy Jury Krakowskiej oraz gospodarza miejsca – Gospodarstwo Rybackie Pstrąg Ojcowski, członków Lokalnej Organizacji Turystycznej Powiatu Krakowskiego „Pod Krakowem”, promotorów lokalnych smaków, dziedzictwa kulinarnego i działań na rzecz zrównoważonej turystyki.

Jurajski Piknik Winny już na stałe wpisał się w kalendarz lokalnych wydarzeń. To modelowy przykład tego, jak z pasją, dbałością o każdy szczegół i z szacunkiem dla lokalnego dziedzictwa można tworzyć imprezę o unikalnym charakterze. Piknik nie tylko promuje bogactwo enoturystyczne okolicy, ale również odkrywa przed uczestnikami niezwykle walory przyrodnicze i kulturowe Jury.

Jurajska enoturystyka to coś więcej niż degustacja lokalnych trunków – to spotkania z historią, z ludźmi, tworzącymi wino z pasją, dbałością o detale i najwyższą jakość. Enoturystyka pod Krakowem to wypoczynek w rytmie *slow*, w otoczeniu malowniczej przyrody, połączony z kosztowaniem tradycyjnych smaków. Jurajska oferta enoturystyczna pozwala zanurzyć się w klimat regionu i poczuć jego autentyczność. Docenia to coraz większa grupa turystów, którzy podróżują szlakiem winnic, poszukując wyjątkowych doznań smakowych i relaksu wśród zieleni równych rzędów winorośli, porastających łagodne jurajskie wzgórza.

Tegoroczny festiwal wzbogacił swoją formułę i był jeszcze ciekawszy niż w poprzednich latach. Wydarzeniu towarzyszył Jurajski Festiwal Turystyczny, który w nietuzinkowy sposób zachęcał do poznania najcenniejszych walorów turystycznych jurajskiej krainy. W sobotę i w niedzielę odbyły się otwarte plenery malarskie pod hasłem Krajobraz jurajski na płótnie - Ojcowski Park Narodowy oczami malarza, prowadzone przez krakowską artystkę Annę Spatek Młynarczyk, właścicielkę autorskiej Galerii Anna w Krakowie. Ta propozycja dała możliwość stworzenia własnej, artystycznej interpretacji krajobrazu Jury i połączenia turystycznej aktywności z kreatywną zabawą.

Nie mogło zabraknąć także czegoś dla ciała. Na pokazy kulinarne i degustacje zaprosił Bartosz Styś, uznany kucharz specjalizujący się w małopolskiej kuchni regionalnej. Mistrz kuchni osobiście przygotowywał smaczne potrawy z wykorzystaniem lokalnych składników. Goście mogli nie tylko przyglądać się procesowi przygotowania potraw, ale i spróbować wyjątkowych dań, które w scenerii Ojcowskiego Parku Narodowego smakowały wyjątkowo.

Jak co roku, organizatorzy zadbane także o porcję aktywnej turystyki i zaprosili gości IX Jurajskiego Pikniku Winnego na spacer po Ojcowskim Parku Narodowym z Anną Dąbek – przewodniczką jurajską, przed którą okolice Doliny Prądnika nie mają żadnych tajemnic. Wycieczka stała się idealną okazją, by połączyć relaks, edukację przyrodniczą i turystykę.

IX Jurajski Piknik Winny był nie tylko świętem wina, ale spotkaniem ludzi, łączących miłość do dziedzictwa kulinarnego, przyrody oraz ekoturystyki. Wszystkie zaplanowane atrakcje były dostępne nieodpłatnie, a wszyscy uczestnicy mogli poczuć głębię jurajskiego smaku przygody. W oczekiwaniu na dziesiątą, jubileuszową edycję wydarzenia gorąco zachęcamy, by na własną rękę ruszyć w podróż szlakiem jurajskich winnic, atrakcyjnego o każdej porze roku.

Tekst i zdjęcia: Anna Kwaśniak

Warownia w Rudnie po raz dziesiąty stała się naturalną sceną żywej historii

SZWEDZI KOLEJNY RAZ ATAKUJĄ ZAMEK TENCZYN

5 sierpnia miłośnicy rekonstrukcji i średniowiecznych walk zgromadzili się u podnóża ruin zamku w Rudnie, aby wspólnie uczcić 370. rocznicę obrony jurajskiej twierdzy, atakowanej przez wojska szwedzkie. Jubileuszowa edycja tego wyjątkowego widowiska przyciągnęła pasjonatów historii z całej Polski i Europy. Wydarzenie, które od dekady na stałe wpisuje się w kulturalny kalendarz regionu, oferuje niepowtarzalną lekcję historii w plenerze i przypomina o znaczeniu zamku zwanego dawniej „małym Wawelem”.

10 lat rekonstrukcji, 370 lat Potopu

Po raz pierwszy Rudno zamieniło się w XVII-wieczne pole bitwy w 2015 roku. Od tej rekonstrukcji rokrocznie zamek Tenczyn staje się malowniczą i wyjątkową sceną dla jednego z największych historycznych spektakli plenerowych w południowej Polsce. Na oczach widzów odtwarzane są dramatyczne sceny walk, odwagi, zdrady i heroizmu. Widzowie mogą podziwiać walecznych wojowników, którzy przenoszą nas w odległe czasy.

Według źródeł historycznych i legendy zamku, w 1655 roku – podczas Potopu szwedzkiego – Tenczyn znalazł się na celowniku armii szwedzkiej. Marszałek wielki koronny Jerzy Lubomirski, chcąc odwrócić uwagę wroga, rozpuścił pogłoskę, że w zamku ukryto polskie insygnia koronacyjne. Dowodzony przez Kurta Christopha von Königsmarcka oddział Szwedów przez rok oblegał twierdzę, którą bronił Jan Dziula. Kiedy nadzieje na odsiecz wygasły, obrońcy zgodzili się na rozejm, opuszczając zamek z bronią i sztandarami. Szwedzi nie dotrzyмали jednak warunków umowy – dokonali masakry załogi, a następnie podpalili zamek.

Wehikuł czasu na żywo

W tym roku około 250 rekonstruktorów z całej Europy wcieliło się w role obrońców i najeźdźców, odtwarzając nie tylko realia bitew, ale i codzienne życie XVII-wiecznej twierdzy. Stroje, obozowiska, odgłosy muszkietów i huk armat sprawiały, że uczestnicy mogli poczuć się jak bohaterowie tamtych wydarzeń.

Misterna rekonstrukcja rokrocznie nie tylko wiernie ukazuje przebieg oblężenia, ale pozwala także poczuć atmosferę tamtej epoki i oddać hołd obrońcom, którzy stali się ofiarą zdrady. To żywa lekcja historii dla całych rodzin, dzieci i młodzieży.

Ze względów bezpieczeństwa i ochrony zabytku widowiska odbywały się w kilku turach, każda dla ograniczonej liczby widzów. W sumie w ciągu dnia teren rekonstrukcji odwiedziły setki mieszkańców i turystów, co potwierdza rosnącą popularność tego typu wydarzeń.

Organizatorzy przygotowali trzy główne odsłony widowiska: obronę barbakanu, bitwę o tzw. „Gęsią Szyję” (wąski korytarz prowadzący ku wieży) oraz finałowe starcie o zamek górny. Każda scena pełna była dramaturgii, salw muskietowych, huku armat i pojedynków szermierczych.

Wspólne działanie na rzecz historii

Fundacja New Era Art, Korpus Artylerii Zamku Tenczyn oraz Independent Regiments od lat dbają o wysoki poziom merytoryczny i artystyczny wydarzenia. Jego realizacja była możliwa dzięki wsparciu finansowemu województwa małopolskiego oraz powiatu krakowskiego, który systematycznie angażuje się w inicjatywy promujące lokalną historię i dziedzictwo kulturowe.

Dziesiąta edycja rekonstrukcji była nie tylko hołdem dla przeszłości, lecz także wyrazem troski o jej pielęgnowanie. Dzięki pasji i zaangażowaniu organizatorów oraz wsparciu samorządów, możliwe jest tworzenie wydarzeń, które łączą historię, edukację i dobrą zabawę, czyniąc zamek Tenczyn symbolem niezłomności i pamięci.

Tekst: Katarzyna Mroczek

Fot. Monika Kozień PHOTOGRAPHY/Fundacja New Era Art

